

100994

# — Fortsatt nordmenn på KGB's lønningsliste

HD  
24/11-1991

**Oslo (NTB):** — Nærmere 40 sovjetiske tjenestemenn arbeidet for KGB og GRU i Oslo i fjor. Fortsatt står mange nordmenn på den sovjetiske etterretningstjenestens lønnings-

liste, hevder den tidligere KGB-majoren Mikhail Butkov som hoppet av i mai i år.

— Jeg velger å kalle disse nordmennene for meget nyttige kontakter. Det er folk som aksepterer gaver og pengebeløp som gjenytelse. Selv kunne jeg under dekke av å være journalist betale folk som var mine kilder, sier Butkov til Aftenposten, som har møtt avhopperen i London hvor han har fått ny identitet.

Butkov arbeidet fra 1989 i Oslo under dekke som utenrikskorrespondent for sovjetavisen Rabotskaja Tribuna.

## — Undervurderer

Butkov forteller at det var lett å arbeide i det politiske miljøet i Oslo da han kom til Norge i 1989. Han mener at dette miljøet undervurderer KGBs aktive påvirkningsvirksomhet.

— Da jeg kom var den utbredte holdningen at den kalde krigens tid var over. Derfor brydde de fleste norske politikere seg lite om at jeg som sovjetisk journalist kunne mistenkes for å også å ha etterretningsoppdrag, sier Butkov til Aftenposten.

— Norsk overvåkingstjeneste undervurderer ikke KGB, eller deres arbeidsmetoder i Norge, sier overvåkingssjef Jan Grøndahl til NRK-Dagsnytt. Grøndahl sier at han ikke kan bekrefte om det er riktig at den sovjetiske etterretningsvirksomheten her i landet er blitt redusert etter at Butkov hoppet av, slik den tidligere KGB-majoren påstår i intervjuet med Aftenposten.

Grøndahl ønsker heller ikke å kommentere om det er riktig at

nærmere 40 sovjetiske tjenestemenn arbeidet for KGB og GRU i fjor, men han sier at det er helt på det rene at det finnes et stort antall sovjetiske agenter i Norge.

## Agentverving

Ifølge Butkov planla KGB i Oslo å sende en av sine pålitelige norske kontakter på en reise til de baltiske republikkene.

— På reisen skulle vår kontakt motta informasjon som vi ønsket han skulle offentliggjøre. «Informasjonen» dreide seg om det vi ønsket framstilt som ekstremisme i de baltiske republikkers løsrivelsesbevegelse, sier Butkov. Operasjonen ble ikke gjennomført etter at Butkov hoppet av.

Han hevder at han selv deltok aktivt i den norske KGB-stasjonens aktive infiltrasjon og spionasje i politiske, akademiske og vitenskapelige miljøer, media og næringsliv.

De fleste av de 38 sovjetiske tjenestemennene Butkov hevder opererte i Oslo i fjor, var aktive felt-offiserer. Under dekke av å være diplomat, medlem av handelsrepresentasjonen, eller journalist som Butkov selv, opprettet de personlige kontakter med det for øye å verve norske agenter.

— Norge har først og fremst vært definert som interessant for KGB på grunn av Nato-medlemskapet. Alt annet har vært underordnet dette. En del selskaper og organisasjoner på norsk jord er klare mål for industrispionasje. Dette feltet har selvsagt fått økende betydning ettersom åpenheten

mellom øst og vest har redusert betydningen av den rene militære etterretningen, sier Butkov.

## «Aktive tiltak»

Mikhail Butkov hevder at han var koordinator for såkalte «aktive tiltak» i Norge. I tillegg til å hente inn informasjon, omfatter også aktive tiltak å sette i gang operasjoner og utspill som er satt i scene av KGB. I 1989 rapporterte Butkov om 75 aktive tiltak i Norge, i 1990 noen flere.

I intervjuet med Aftenposten er den tidligere KGB-majoren tilbakeholden med å gå i detaljer om konkrete operasjoner i Norge. Men han forteller at Moskva også ga umulige oppdrag til sin KGB-stasjon i Norge.

— Vi fikk for eksempel ordre om å tilskynde norske selskaper til å investere i Sovjetunionen. Hvordan skulle en KGB-stasjon i vesten kunne bidra til dette når de økono-

miske forholdene i vårt hjemland ikke på noen måte var tilrettelagt for utenlandske selskaper, spør Butkov.

## Plantet historie

Han forteller også at KGB i vår plantet opplysninger i den indiske avisen «New Wave» om at opposisjonelle i det øverste sovjet var betalt av vestlige etterretningstjenester.

— Strategien var at historien senere skulle bli sitert eller plantet i tre skandinaviske aviser, blant andre Dagens Næringsliv i Norge og Dagens Industri i Sverige. KGB i Oslo hadde da til oppgave å rapportere hjem hva de skandinaviske avisene skrev, slik at artiklene kunne benyttes i kommunistpartiets propaganda mot sine motstandere, sier Butkov.